

PRO MEMORIA

PRO MEMORIA

CM 314583

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. DA.nr. 150 / 224 / cyf

CZEŚĆ PIERWSZA

AKCJA PIERWSZA

150

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr/2011/
150 CM

KATALOG WYSTAWY
BIBLIOTEKARSKIEJ
W CENTRALNEJ
BIBLIOTECE
WOJSKOWEJ

I. MATERJAŁY.

A. DRUKI WYKONANE W DRUKARNIACH WOJSKOWYCH:

- a) Szkoła Rycerska pod zarządem Mitzlera.
- b) Szkoła Rycerska pod zarządem Dufoura.
- c) Drukarnia Wojskowa (1816—1831).
- d) Drukarnia Komisji Rządowej Wojny.
- e) Litografia przy Kwaterm. Gen. Wojska.
- f) Drukarnia Kwatermistrzostwa Gen. Wojska.
- g) Drukarnia Rządowa (1863/4).
- h) Obecnie Drukarnia Ministerstwa Spraw Wojskowych.

B. WAŻNIEJSZE RĘKOPISY WOJSKOWE, NIEWYDANE DRUKIEM:

a. TEKSTY:

- 1) 1570. Xięgy o postępkach a sprawach woyenich z pilnością zebrane a spisane.
- 2) (około r. 1580). Wywiedzenie ludu na Turecką wojnę, obrachowania króla Jego Miłości Stephana Świętey pamięci.
- 3) 1622. Praxis Ręczna Działa, Rozdzielona na trzy Xięgi to iest na trzy części.

- 4) 1625. Comput Woyska y płaca potrzebne iezli zgoda stanie na Woynę Pruską z Gustawem podany przez X-cia J. M. Zbaraskiego, Koniuszego Koronnego na tymże Seymie Toruńskim 1626.
- 5) 1629. Discurs abo raczej zdanie J. M. P. Woiewody Sendomirskiego, Hetmana Polnego Koronnego o dal-szem poparciu woyny Pruskiey z Gustawem.
- 6) 1651. 1—8/7. Z listu do króla, królewicza i innych.
- 7) 1683. 12/9. Wierna Relacja Oblężenia Wiedeńskiego od Polaków szczęśliwie solwowanego...
- 8) 1685—1710. Hyberny. Komput Woyska J. K. Mości W. X. Lit. in oboedientia zostaiącego.
- 9) 1744. Laudum Generału Woiewódtw y ziem Xięstwa Mazowieckiego.
- 10) 1770. (7.1 — XII). Raporty pułkowników v. Roehne i Drewitza, dotyczące ich działań przeciw konfederatom barskim. T. I.
- 11) 1791. 4/6. Pontonierowie.
- 12) 1794. 14.VI — 9.10. Journal zaczęty dnia 14 Czerwca Roku 1794 w Obozie pod Utratą.
- 13) 1809. Działania w czasie wojny polsko-austryackiej.
- 14) 1812. 23.8 — 28.11. Pamiętnik działań 17 dywizji pod rozkazami Gen. Dyw. Dąbrowskiego; od chwili, gdy oddzielne przeznaczenie dostała, to jest od 23.8 aż do 28.11.1812.
- 15) 1816. Protokoły posiedzeń Komissyi Rządowej Wojny.
- 16) 1816 — 1831. Rodowód pułku 4 piechoty.
- 17) 1831. Teki Klemensowskiego.
- 18) 1863/4. Akta Rządu Narodowego.

b. MAPY:

- 1) Mapa delimitacyjna Królestwa Kongresowego.
- 2) Mapa Turcji, wykonana przez oficerów Kwat. Gen. Wojska.

C. TYP OBECNYCH WYDAWNICTW WOJSKOWYCH.

D. WOJENNA PRASA WOJSKOWA.

- a) Wojna światowa.
- b) Powstanie śląskie.

II. Z PRZESZŁOŚCI POLSKICH BIBLIOTEK WOJSKOWYCH.

A. ŹRÓDŁA DO DZIEJÓW DAWNYCH BIBLIOTEK WOJSKOWYCH.

- a) Raport gen. Roźnieckiego.
- b) Inwentarz Biblioteki Głównej Korpusu Kadetów w Kaliszu.
- c) Inwentarz Biblioteki Elementarnej Korpusu Kadetów w Kaliszu.
- d) Wykaz dzieł Biblioteki Szkoły Aplikacyjnej z r. 1831.
- e) Wykaz dzieł Biblioteki Szkoły Aplikacyjnej, wcielonych do biblioteki Sztabu feldm. Paskiewicza.
- f) Wykaz dzieł Biblioteki Kwatermistrzostwa Gen. Wojska, wcielonych do biblioteki Sztabu feldm. Paskiewicza.
- g) Układ katalogu działowego Biblioteki Rady Stanu w zakresie wojskowości.

B. SZCZĄTKI DAWNYCH BIBLIOTEK WOJSKOWYCH.

A. BIBLIOTEKI ZREKONSTRUOWANE.

- 1) Pułkowa biblioteka z czasów W. Ks. Warsz. (według instrukcji gen. Roźnieckiego z r. 1808).
- 2) Biblioteka Korpusu Kadetów w Kaliszu (na podstawie książek zachowanych i na podstawie inwentarzy).

B. DAWNE BIBLIOTEKI.

(Przynależność do bibliotek stwierdzona na podstawie exlibrisów, pieczęci lub napisów).

- 1) Biblioteka pryw. gen. Kampenhausena z czasów Saskich.
- 2) „ pryw. gen. Wittego, Komend. Kamieńca.
- 3) „ Szkoły Rycerskiej Stanisławowskiej.
- 4) „ Królew. Korpusu Inżynierów.
- 5) „ pryw. gen. Dąbrowskiego.
- 6) „ pryw. X. Józefa Poniatowskiego.
- 7) „ Szkoły Elementarnej Artylerji i Inżynierów.
- 8) „ Szkoły Aplikacyjnej W. Ks. Warszawskiego.
- 9) „ Rady Gospodarczej Pułku 2 piechoty Legionów.
- 10) „ Szkoły Korpusu Kadetów w Kaliszu.
- 11) „ Szkoły Aplikacyjnej Król. Kongr.
- 12) „ Kwaternistrzowstwa Generalnego Wojska.
- 13) „ Komisji Rządowej Wojny.
- 14) „ Dyrekcji Artylerji.
- 15) „ Główna Dyżurstwa Wojska.
- 16) „ Sztabu Korpusu Artylerji.
- 17) „ Audytorjatu.
- 18) „ Zimowej Szkoły Artylerji (1816 — 1831).
- 19) „ Pułku Strzelców Konnych Gwardji (1816 — 1831).
- 20) „ Kompanji 4 lekkiej artylerji (1816 — 31).
- 21) „ Wojskowa (emigracyjna w Paryżu).
- 22) Militaria Biblioteki Rady Stanu.
- 23) Biblioteka Polskiej Partji Socjalistycznej; frakcja rewolucyjna.

- 24) Biblioteka Referenta Wydawnictw Wojskowych Departamentu Wojskowego Nacz. Komitetu Narod.
- 25) „ Podręczna Departamentu Wojsk.
- 26) „ Oddziału hist.-wojsk. Departamentu Wojsk.
- 27) „ Komisji Wojskowej (dwie odmiany).
- 28) „ Komisji Wojskowej T. R. S.
- 29) „ Sztabu Generalnego.

III. OBECNE BIBLIJOTEKI WOJSKOWE.

- A. LITERATURA DOTYCZĄCA ZAGADNIENI BIBLIJOTEKARSTWA
WOJSKOWEGO.
- B. POSTRONNE GŁOSY O BIBLIJOTEKACH WOJSKOWYCH.
- C. WYDAWNICTWA CENTRALNEJ BIBLIJOTEKI WOJSKOWEJ.
- D. WYDAWNICTWA PROWINCJONALNYCH BIBLIJOTEK WOJSK.
- E. EXLIBRISY BIBLIJOTEK WOJSKOWYCH.
- F. TABLICA WEWNĘTRZNEJ ORGANIZACJI CENTR. BIBL.
WOJSK. I ROZKŁADU PRACY.
- G. WZORY PRZYBORÓW BIBLIJOTECZNYCH UŻYWANYCH
W CENTR. BIBL. WOJSK.
- H. KATALOGI CENTR. BIBL. WOJSK.
 - a) Katalog druków monograficznych (alfabet. i działowy).
 - b) „ czasopism.
 - c) „ map.
 - d) „ centralny Bibl. Wojsk. D. O. K.
 - e) „ militarjów druków.
 - f) „ militarjów rękopisów.
 - g) „ czasopism naukowych w biblijotekach
warszawskich.
 - h) „ dawnych biblijotek wojskowych.
- I. MATERJAŁY DO POLSKIEJ BIBLIJOGRAFJI WOJSKOWEJ
(OD R. 1921).

CZEŚĆ DRUGA

KRÓTKIE DANE
O STANIE OBECNEGO
BIBLIOTEKARSTWA
WOJSKOWEGO

A. POWSTANIE BIBLIOTEK.

Państwowe biblioteki wojskowe, wchodzące w skład dzisiejszej organizacji bibliotecznej, powstały na skutek rozkazu M. S. Wojsk. z dnia 15 listopada 1919 r. i zorganizowały się wewnętrznie między r. 1919—1921. Biblioteki Tow. Wiedzy Wojsk. poczęły powstawać od r. 1920.

B. RODZAJE BIBLIOTEK, STAN ICH ZBIORÓW, UPOSAŻENIE I CZYTELNICTWO.

Biblioteki wojskowe dzielą się na państwowe i stowarzyszeniowe, przyczem w skład państwowych wchodzi biblioteki naukowe, ogólnokształcące i oświatowe, a biblioteki stowarzyszeniowe tworzą — biblioteki Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.

Do bibliotek naukowych należą: a) Centralna Biblioteka Wojskowa (stan zbiorów około 150.000 tomów, z czego skatalogowano 88.043 tomów, 9.175 arkuszy map oraz 52 rękopisów); b) Biblioteka Wyższej Szkoły Wojennej (2.708 tomów); c) Biblioteka Wyższej Szkoły Intendentury (4.270 tomów) oraz d) Biblioteki Wojskowe D. O. K. (łącznie 46.647 tomów oraz 7.598 arkuszy map).

Do bibliotek ogólnokształcących należą: a) Biblioteki Pułkowe — (łącznie 219.740 tomów) oraz b) Biblioteki Szkolne — (łącznie 102.332 tomów).

Do bibliotek oświatowych należą: a) Biblioteki Żołnierskie — (łącznie 366.988 tomów) oraz b) Biblioteki Korpusu Ochrony Pogranicza — (łącznie 18.109 tomów).

Uposażenie bibliotek wojskowych (bez uwzględnienia Bibliotek Szkolnych i Bibliotek Żołnierskich) wynosiło w r. 1925 — 184.884 zł.

Ruch czytelniany w bibliotekach (bez uwzględnienia Bibliotek Szkolnych i Bibliotek Pułkowych) wykazuje 236.153 osób, którym wydano 460.639 tomów.

C. UMIEJSCOWIENIE BIBLIJOTEK.

Centralna Biblioteka Wojskowa, Biblioteka Wyższej Szkoły Wojennej oraz Wyższej Szkoły Intendentury — znajdują się w Warszawie; Biblioteki Wojskowe D. O. K., Biblioteki Pułkowe oraz Biblioteki Szkolne — mieszczą się w siedzibach swych dowództw, Biblioteki Tow. Wiedzy Wojskowej — znajdują się przede wszystkim w większych garnizonach poza siedzibami Dowództw Korpusu.

D. CHARAKTER WOJSKOWEJ ORGANIZACJI BIBLIJOTECZNEJ.

Państwowe biblioteki wojskowe są zorganizowane centralistycznie, przyczem dyrektorowi Centr. Bibl. Wojsk. podlegają fachowo Biblioteki D. O. K., Biblioteka Wyższej Szkoły Wojennej i Wyższej Szkoły Intendentury, od kierowników zaś Bibliotek D. O. K. są uzależnione fachowo Biblioteki Pułkowe. Zewnętrznym wyrazem tej łączności są: pod względem administracyjnym — periodyczne sprawozdania z życia poszczególnych bibliotek, przesyłane przez biblioteki podległe, oraz

wizytacje, dokonywane przez fachowych zwierzchników, a pod względem technicznym — jednolite normy pracy obowiązujące ogół państwowych bibliotek wojskowych.

Biblioteki Tow. Wiedzy Wojskowej utrzymują ścisłą łączność z państwowymi bibliotekami wojskowymi.

E. LITERATURA DOTYCZĄCA BIBLIOTEKARSTWA WOJSKOWEGO.

Zadania i program pracy nowoczesnego bibliotekarstwa wojskowego — omawia książka ppłk. Łodyńskiego p. t. *Les bibliothèques militaires modernes. Varsovie 1926.*

Cel polskiego bibliotekarstwa wojskowego oraz zasadnicze linje jego rozwoju — omawia ppłk. Łodyński w następujących pracach: *Polskie biblioteki wojskowe (Przegląd Współczesny. Kraków 1923)*; *Polskie bibliotekarstwo wojskowe. Praga, Księga Zjazdu Bibliotek., 1926*; *Polskie bibliotekarstwo wojskowe jako odrębna gałąź ogólnego bibliotekarstwa. Warszawa 1926.*

Ogół przepisów, odnoszących się do polskich bibliotek wojskowych — zawiera książka p. t. *Organizacja bibliotek wojskowych w świetle rozkazów M. S. Wojsk. Warszawa 1921.*

Wewnętrzna praca w Centr. Bibl. Wojsk. — przedstawia: „Sprawozdanie z działalności Centr. Bibl. Wojsk. za lata 1919—1924” (odbitka z książki p.t. *Sprawozdanie z działalności Wojsk. Instytutu Nauk. Wydawn. Warszawa 1925*) oraz „Sprawozdanie za rok 1925” (*Przegląd biblijograficzny nr 2./1926*); nadto zob. „Czas” nr 22/26 i „Kwart. hist.” nr 2/26.

Działalność Centr. Bibl. Wojsk. — omawiają: dr Grycz w Kronice „*Silva rerum*”, Kraków 1926 r.; prof. Dąbrowski

w „Czasie” nr 22 i 204, 1926 r. oraz dr Wiślocki w „Przewodniku biblijograficznym” Lwów 1926, nr 2.

F. WYDAWNICTWA CENTRALNEJ BIBLIOTEKI WOJSKOWEJ.

- Nr. 1. Organizacja bibliotek wojskowych w świetle rozkazów M. S. Wojsk. Warszawa 1921, Wojsk. Inst. Nauk.-Wyd.
- Nr. 2. Skorowidz Katalogu działowego Centralnej Biblioteki Wojskowej. Warszawa 1922, Min. Spraw Wojsk.
- Nr. 3. Polska biblijografia wojskowa. Część I. Nauki wojskowe. T. I — do r. 1904; T. II — od r. 1905 do r. 1920. Dodatek. Warszawa 1921—1923, Wojsk. Inst. N. W.
- Nr. 4. Komunikat biblijograficzny. T. I—V. Warszawa 1921—1925, Wojsk. Inst. N. W.
- Nr. 5. Pieczęci dawnych polskich bibliotek wojskowych. (w przygotowaniu).
- Nr. 6. Wojskowe wiadomości biblijograficzne. T. I—III. Warszawa 1923—1926, Wojsk. Inst. N. W.
- Nr. 7. Biblijografia druków dotyczących powstania styczniowego 1863/5. Warszawa 1924, Wojsk. Inst. N. W.
- Nr. 8. Biblioteka Kwaternistrzostwa Generalnego Wojska z r. 1831. Warszawa 1925, Wojsk. Inst. N. W.
- Nr. 9. Instrukcja dla kierowników bibliotek wojskowych. Część: Księgozbiór (litogr.). Warszawa 1926, Centr. Bibl. Wojsk.
- Nr. 10. Les bibliothèques militaires modernes. Varsovie 1926, Société des Sciences Militaires.

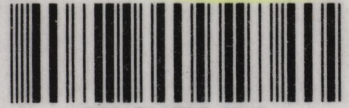
- Nr. 11. Polskie bibliotekarstwo wojskowe, jako odrębna gałąź ogólnego bibliotekarstwa. Warszawa 1926, Drukarnia Min. Spraw Wojsk.
- Nr. 12. Pro memoria. Katalog wystawy bibliotekarskiej w Centralnej Bibliotece Wojskowej. Warszawa 1926, Drukarnia Min. Spraw Wojsk.
- Nr. 13. Biblioteka Korpusu Kadetów w Kaliszu. 1820—1831. (w przygotowaniu).
- Nr. 14. Biblioteka Szkoły Aplikacyjnej. 1808—1831. (w przygotowaniu).

TŁCZONO W 400 NUMEROWANYCH EGZEMPLA-
RZACH W DRUKARNI MINISTERSTWA SPRAW
WOJSKOWYCH POD KIEROWNICTWEM MAJORA
TADEUSZA BOBROWSKIEGO ::: SKŁADAŁ ANTONI
KWICZAŁA ::: TŁCZYŁ ALEKSANDER PASIAK.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM 314583

000-314583-00-0

2. 100. 830